

Förhållandet till yttrande- och informationsfriheten

Utredningens föreslår att dataskyddslagen ska innehålla en upplysningsbestämmelse om att dataskyddslagen och dataskyddsförordningen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryck- och yttrandefriheten i TF eller YGL. Den nya bestämmelsen motsvarar dagens bestämmelse i 7 § 1 stycket personuppgiftslagen (PUL). Journalistförbundet tillstyrker förslaget.

Utredningen föreslår även att dataskyddslagen ska innehålla ett undantag för sådan behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Undantaget motsvarar i princip dagens bestämmelse i 7 § 2 stycket PUL. Journalistförbundet tillstyrker förslaget.

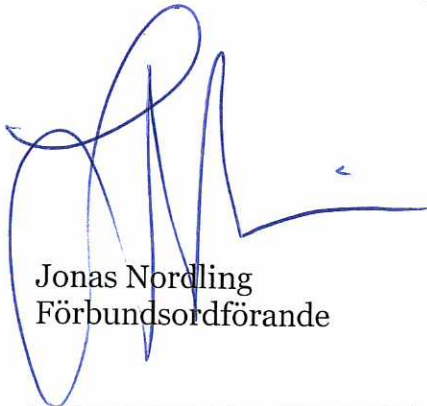
Sekretess

Utredningen föreslår att sekretess ska gälla enligt 21 kapitlet 7 § OSL för personuppgift, om det kan antas att uppgiften efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen. Motsvarande sekretess gäller idag avseende PUL. Journalistförbundet anser att regeln på sikt bör upphävas och kan därför inte tillstryka förslaget.

Journalistförbundet delar Justitieombudsmannens åsikt att bestämmelsen rimmar illa med efterfrågeförbudet i 2 kapitlet 4 § TF. Journalistförbundet har sedan lång tid förespråkat att bestämmelsen ska utmönstras ur OSL. Bestämmelsen är en av de regler som påverkar journalisters möjlighet att begära ut allmänna handlingar mest. Bestämmelsen kräver stora förkunskaper om PUL hos såväl den som begär ut handlingar som hos den som ska behandla begäran. Som utredningen mycket riktigt påpekar kommer bedömningen nu försvåras av det faktum att PUL ersätts av dataskyddsförordningens bestämmelser som är ”betydligt mer omfattande och i vissa avseenden mer detaljerade än PUL”.¹

När en journalist tvingas svara på frågan om hur uppgifter ska användas innebär det att inte sällan att han eller hon måste avslöja vad den kommande eventuella nyheten är, vilket kan påverka granskningen negativt. Att helt anonymt kunna begära ut handlingar är därför inte bara en viktig demokratisk princip utan i vissa fall också en avgörande faktor för att framgångsrikt kunna bedriva undersökande journalistik. Bestämmelsen påverkar på så sätt offentlighetsprincipen negativt och bör därför enligt Journalistförbundet upphävas.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande

¹ SOU 2017:39 Ny dataskyddslag, sid 266.